

CSÁKI JUDIT

A második

■ PÉCSI ORSZÁGOS
SZÍNHÁZI TALÁLKOZÓ 2002 ■

A második POSZT már nem mutatta az első hamvas báját, viszont igazi fesztiváljellege volt – gyorsan felnőtt, ha azt nézzük, hogy meglehetősen gördülékenyen, különösebb bajok nélkül lebonyolódott. S aki jár-keel a világban, külön-külön fesztiválokon, az tudhatja: szégyenkezésre semmi ok. A POSZT ugyanis egy forma – amely nyilván még mindig alakul –, egy keret, egy város, egy időszak. Színházi találkozó Pécsen, 2002-ben, június 6-tól 15-ig.

MITŐL JÓ A JÓ?

Talán a válogatással kellene kezdeni, már csak azért is, mert Pécsen is sok vita volt róla. Az első kérdés nagyon egyszerű, csak a válasz bonyolult: mikor jó egy válogatás? Ha teljesen egyezik az én véleményemmel? Ha nem megy – még, úgymond, véletlenül sem – a „kritikus szint” alá? Ha képvisel, illetve mutat egy definiálható karaktert? Ha preferál egy markáns irányzatot, vagy éppen ellenkezőleg: nem preferál semmit? Ha a „fősodor” előadásából szemléz? Ha az esztétikai élvonalat részesíti előnyben?

Nyilván hosszan lehetne sorolni a lehetőségeket – fölösleges. Azt gondolom, hogy Szűcs Katalin válogatása *valamilyen*. Nyilván olyan, amilyen kritikus ő maga – és itt távol-

sos nagyszínpadi „mizéria” okán ugyanis sikerült rávennie Szűcsöt, hogy a tíz legjobbként javasolt produkció mellé még néhány, nagyszínpadra való előadásról legyen hajlandó azt állítani, hogy azoknak is helyük van a „best of”-mezőnyben. Mit mondjak? Nem kellett volna...

Jobb lenne tán, ha a válogató és a találkozó legfőbb szervezője nem is lenne viszonyban. A válogató fárasztó munkája végén leteszi az ő tízes listáját, és ezzel a részvételének vége. Azt is mondom ezzel, hogy a szakmai megbeszéléseken sem szükséges elmesélnie, miért is válogatta be az adott előadást – hiszen az vagy önmagáért beszél, vagy úgyis mindegy, ráadásul ez utóbbi esetben csak azzal lehet mentegőzni, hogy a beválogatás alkalmával a produkció még másképp nézett ki...

A válogató tehát viselkedjék úgy, mint egy hívős idegen, távoli ismerős, felületes haver. Ne legyen „barát”, bennfentes és patrónus – úgyis lehetetlen helyzet az övé, a találkozón mármint, hisz a munkája ad-digra már véget ért.

Mégpedig optimális esetben a tíz legjobb előadás kiválasztásával. Ha mind a tíz stúdióba való – tessék a nagyszínházban párhuzamosan operettfesztivált rendezni a pécsi közönségnek, vagy bérbe adni zár-számadó közgyűlésekre. A POSZT-nak ugyanis az a lényege, hogy a minőségen – ezen belül is a „legjobbságon” – kívül más szempontot nem érvényesít a válogatás-ban. A legközelebbi válogató – éppen a találkozó minőségének megőrzése érdekében – makacsolja meg magát. A tíz az pontosan tíz; a legjobb pedig a legjobb. Ebből jöjjön létre a tíz legjobb – sem a színház, sem a rendező, sem a dráma nemzetisége, sem az újdonsága, sem a zenés produkció eredetisége, de még az előadás mérete és szállíthatóságának gondoljai sem számíthat-nak, amennyiben a POSZT szervezői a minőséget állítják a hierarchia csúcsára.

KINEK JÓ A JÓ?

A fesztivál láthatatlan része már első alkalommal is jól működött – most még jobban, hisz teljesen láthatatlan maradt. Időben megérkeztek a színházak, felépültek a díszletek, került szállás mindenkinek, majdnem mindenkinek jegy is, akár az utolsó utáni pillanatban; a sajtósoknál volt fotó, komputer, internet; ez utóbbin vil-lámgyorsan megjelent minden, a találkozóval kapcsolatos írás, de még a szakmai beszélgetések szerkesztett változata is. Mondhatnánk, mindez természetes, mi több, fesztiválminimum – az elismerés akkor is jár érte.

A második POSZT-on változatlanul há-lás közönség volt jelen – és változatlanul szép számban képviseltette magát a szak-

Fesztiválélet

ról már érintem is a találkozó egy másik, számunkra fontos hozadékát: a kritikusok szerepét és részvételének lehetőségét. És e lehetőségnek az „auráját”; azt a vonakodást, húzódozást és mentegőzést, amelyet még a kritikusokat kedvelő színházi emberek is érez-tetnek, mi több, jó néhány kritikus is természetesnek tart. De erről majd alább.

Szűcs Kati válogatása nyilván nem olyan, mint amilyen X-é, Y-é vagy az enyém lenne, de ami engem illet, meg kell mondanom, nagy lenne az átfedés. Ha tehát a közelítés, a megértés szándékával nézem – és szeretném így nézni –, akkor ezt fontosabbnak tartot-tam, mint azokat a pontokat, ahol a véleményünk nem találkozik.

Amúgy Szűcs Kati is igen megértő volt – Jordán Tamás pedig, a találkozó egyre rutino-sabb főnöke, „meggyőzte” őt, amit némileg megsínylett a találkozó színvonala. A szoká-

ma is (a szám persze inkább a szürke hét-köznapokhoz, semmint a szakma létszámához képest volt szép) – mulatságos, hogy a kollégák szívesebben mennek Pécsre megnézni egymást, mint, mondjuk, a Nagymező utcába, bár ez némileg azért érthető. Pécssett ugyanis eleve az élvező szerepel, ráadásul megbocsátóbb, lágyabb, kedvesebb az atmoszféra – itt mindenki szeretni akarja a másikat.

És a város abból a szempontból is jó választásnak bizonyult, hogy a helyi közönség és lakosság szemmel láthatóan szívesen, mi több, élvezettel viseli a fesztivál okozta megpróbáltatásokat, és még előadást nézni is hajlandó. Többször volt szerencsém „virtigli” helyi közönséghez, rendre jól járt velük a produkció.

Most is volt azért tülekedés, nyomakodás, noha ezúttal sikerült több produkcióból több előadást tartani – bár éppen az egyik legzsúfoltabból, a Krétakörösök *Munkáscirkusz*ából nem, ezért arról sokan lemaradtak –, ráadásul a versenyprogramon kívüli off-sorozat általam látott előadásain is sokan voltak.

A találkozó szervezői megértették és megszívték a tavalyi, első POSZT egyik legnagyobb tanulságát: ezúttal nem civil zsűrit bíztak meg a díjak odaítélésével. Volt ugyan közönség zsűri is, sőt, külön színész zsűri is üzemelt – tehát bizonyos értelemben zsűritútemelés lépett föl. Most majd ezt kell újra- vagy továbbgondolni: a túl sok díj nem túl sok-e tényleg. Mindazonáltal – noha a díjazottak teljesítményével kapcsolatban e sorok írójának önmagában semmiféle kifogása nincsen – meglepetéssel vettem tudomásul, hogy néhány általam díjazott előadásnak ezen a találkozón semmi nem jutott (*Galilei, W. – Munkáscirkusz*), másoknak meg amúgy megérdemelt részdíjak jutottak, de az egész végül mégsem kapott díjat (*Szent György és a Sárkány, Erdő*). Elégedetlen hallottam viszont, hogy a zsűri – végtelen hosszúságú utolsó ülésén – megmakacsolta magát, és nem engedett a szervezők befolyásolási kísérleteinek: azt és úgy díjazott, amit és ahogyan akart. Igaza van: a döntéséért csak így tud jótállni.

A POSZT legtovább változó, leglassabban alakuló eseménysorozata alighanem a szakmai beszélgetéssorozat lesz, amely az idén is az előadásokat követte másnap délelőtt. Ezúttal saját szervezője akadt Lőkös Ildikó személyében, aki komoly erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy valóban izgalmas diskurzusok alakuljanak ki. Fáradásait olykor siker koronázta, máskor nem – rajta nem múlt.

Állandósulni látszik az a formula, hogy a válogató kezd a beszélgetést, afféle indoklással. Fentebb utaltam rá, hogy ez teljes egészében fölösleges, ráadásul Szűcs Katalin – kritikus lévén – állandósult „pro” fel-

Tóth Orsolya és Gyuriska János A lázadóban

Simarafotó

vezető lett, azaz pártoló, támogató kritikus módjára adta meg a beszélgetés alaphangját. Őt követte a két „napi” ember – olykor kritikus volt az egyik, olykor nem –, akik rendszerint igyekeztek kapcsolódni az első megszólalóhoz.

A szakmai beszélgetések legfőbb jellemzője az volt, hogy az ellenvélemények alig-alig kaptak hangot. Nem mintha a szót nem kapták volna meg azok, akik ilyenell álltak elő – inkább a „pozitív” felvezetés(ek) után lett nehéz mást mondani. Így aztán nemegyszer megtörtént, hogy a foyer-ban, a kávéházban, az utcán megbukott előadás a szakmai beszélgetésen röviden és tömören a mennybe ment. De a dolog legnagyobb baja mégsem ez, hanem az – mint alább részletesen olvasható –, hogy ennyiben merül ki a POSZT hozzájárulása a szakmai kérdésekhez. És ez kevés.

OFF ÉS SZAKMA

A most látott tizenhat előadás – hiába nyújtották meg a találkozó idejét – nemcsak a magyar színházi mezőnyhöz képest, hanem egyébként is sok. Ráadásul a versenyprogram mellé ebben az évben már igencsak fölfejlődött az a bizonyos off-program, amely eleinte nyilván azért született, hogy színesítse a kínálatot, és lehessen valamit látni a versenyprogramon kívül is. Ráadásul olyan jól sikerült a különféle produkciók összegereblyézése, hogy majdnem teljes keresztmetszetet adott a szakma tevékenységéről. És most nemcsak arra gondolok, hogy a kapóra jött és meghosszabbított könyvhét számos író is a városba csábított, hanem arra, hogy a kávéházi információáramlásból jó előre lehetett tudni, hogy „muszáj” megnézni például az Ács János rendezte főiskolás előadást, a Máté-osztály *Szentivánéjijét*, vagy arra, hogy az idén erősebben jelen volt a Nyílt Fórum is – amelynek szerepéről és helyéről a POSZT-on belül érdemes külön néhány szót ejteni (lásd keretes írásunkat) –, vagy arra, hogy igazi közönség, plusz a szakma tombolt néhány színházi zenész estjén (egyre én is eljutottam: az egyik legfontosabb estém lett ez az elmúlt évadban, bár

Főiskolások

Az utolsó délutánon került sor arra a szakmai tanácskozásra, amelyen a két igazgató, Jordán Tamás és Simon István megvonta az idei POSZT mérlegét. A rendezvények, a fellépő művészek, a nézők számadatainak ismertetése mellett Jordán hosszan beszélt a fesztivál filozófiájáról, s külön is szólt a kiegészítő, off-programokról. Ezek között is első helyen említette a főiskolások (hivatalosan egyetemisták, de hadd használjam a régtől megszokott minősítést) bemutatkozását.

Bevallom, ha választanom kellett, hogy egy már látott versenyelőadást vagy a főiskolások valamelyik produkcióját nézzem meg, rendre az utóbbit választottam. S nemcsak a színművészetekre voltam kíváncsi, hiszen a társzművészek (képző- és iparművészek, színházi tervezők, artisták, zenészek, filmesek) pályakezdő képviselői is bemutatkoztak. Esténként-éjjelente a Dante Café füstös pincéjében vagy hangulatos kertjében nemcsak a főiskolás korúak alakították ki törzshelyüket, hanem itt alakult ki az egész fesztivál egyik legfontosabb találkozóhelye, ahol öregek és fiatalok, színháziak és nem színháziak cserélhettek eszmét – s nem csak a

művészetről. Kivetítõn lehetett a vb-t nézni, tehát minden együtt volt a barátkozáshoz.

A Színház- és Filmművészeti Egyetem nyolc vizsgaprodukciót mutatott be. (Egy szervezési okok miatt elmaradt.) A végzõsök Novák Eszter rendezésében *A chioggiai csetepatét*, Máté Gábor igen jól menedzselte osztálya a Merlinben is látható Esterházy-adaptációt, az *Egy nõt* s Ács János színre állításában a *Szentivánéji álmot* játszotta el. A tanév két legsikeresebb rendezõvizsgája – Béres Attila Füst Milán-rendezése, *A lázadó és Bodó Viktor* produkciója, az *Attack* – itt is nagy elismerést váltott ki. S bemutatkoztak az alóbbévesek is: a másodikos színészek Gyöngyösi Tamás mozgáskompozíciójával (*Az én fizikaórám*), a bábszínészek a Lénárt András rendezte *Aranytollú madár* címû darabbal. Kerényi Imre musicalosztálya pedig a *Játéjtéj Dzsú* címû etûdsorral.

A két másodikos osztályt némi elfogultsággal néztem, hiszen tanítom õket. Jólesõen nyugtázhattam: sikerük volt. A bábosok kollektív játékában az egymásra figyelés, egymást segítés, egymás rezdüléseinek átvétele és továbbvitele volt a záloga annak, hogy Pilinszky János me-

séje egy különös bábtechnika segítségével meglevenedjen. Sokadszor játsszák már az elõadást, amely ezúttal is magas fokú koncentrációval született meg.

A színészhallgatók viszont megleptek, ugyanis Gyöngyösi Tamás egyórás mozgásvariációjában egészen új oldalukról mutatkoztak be. A színi egyetem aligha magas szintû mozgásművészeti oktatásáról nevezetes, éppen ezért volt feltûnõ, hogy az osztály minden tagja igen bonyolult, helyenként akrobatikus nehézségû mozgássorokat képes végrehajtani. S a bemutató nem egyszerűen egy közösség koncentrációképességérõl és szakmai felkészültségérõl tanúskodott, hanem élvezetes, látványos, néhol bravúros produkció lett.

A sok elõadás közül az egyrõl részletesebben is szeretnék szólni. Ez az *Attack*. Bodó Viktor az egyetem ügyeletes fenegyereke, körülötte mindig „helyzet van”, ugyanakkor mindenki elismeri képességeit, egészen kiváló szervezõképességét. Elõadása saját élménynovellája alapján, kollektív improvizálási technikával, több hónap alatt készült. Fõszereplõje egy fiatalember, akinek senkivel sincs normális kapcsolata. Lázán összefûzött epizódok sora a darab, amelyben különös figurák jelennek meg a srác lakásán, bejönnek, leülnek, mondanak néhány szót, majd távoznak. Barátok, csajok, apa, anya úgy járnak-kelnek e furcsa világban, mintha egyszerre lennének valós és vizionált alakok. Az elõadás kulminációs pontján szétnyílik a szoba hátsó fala, s egy vegyes kar tűnik elõ, amely kar nagy beintésére egy, a fõszereplõ, Géza lelkiállapotát tökéletesen kifejezõ kórusmûvet ad elõ. Ekkor már a szoba romokban, akárcsak a fiú élete. Végeredményben egy elég keserýes történet szemtanúi lehetünk, ugyanakkor minden jelenet hallatlanul mulatságos. Keserý komikum sugárzik az elõadásból, amelyet néhány vendégen (Csuja Imre, Szirtes Ági) kívül második- és harmadéves hallgatók játszanak. Bodó jó és hatásos képeket tud komponálni, kitûnõen építi fel a történetet, emellett remek színészvezetõ is. Akik nála játszanak – Hajduk Károly (Géza), Danis Lidia, Géczy Zoltán, Czapkó Antal, Máthé Zsolt, Mészáros Béla és Petõ Kata –, bámulatosan sokat fejlõdtek színészmesterségben.

A tervek szerint a fõiskolások bemutatkozása jövõre is a program egyik középponti eseménye lesz. Jó lenne, ha az idegi gyakorlattal szemben – a hallgatók ugyanúgy csak egy-két napot töltöttek Pécsen, mint a társulatok – a fesztivál egész ideje alatt jelen lehetnének, s nemcsak kész elõadásaikat mutatnák be, hanem (akár más egyetemek tanulóival) közösen dolgoznának is. Így valóban a színházi kavargás centrumába kerülhetnének.

N. I.

A harmadévesek Szentivánéji álmja

Tóth László felvétele

ebben néhány színházon kívüli tényező is közrejátszott). Ráadásul a sokak által ajánlott *Attackot* nem láttam, nem beszélve egyéb programokról, például arról a rendkívüli, nyilván hatalmas közönségsikernek tervezett *Heti Hetesről*, amelyről csak néhány felháborodott, sebtében távozó nézővel beszélgettem a színház előtt (nagy blama volt), vagy *A nő 9x* című produkcióról, amely viszont drága vacsorajeggyel volt összekötve. Az off-program tehát eléggé dús és sokszínű – tán a koncepció némi finomítása ráférne még.

A színházművészeti egyetem programjai, vizsgaelőadásai a jövő versenyprogramjai – ehhez nagy jóstehetség nem kell. De némi mágikus készség mégiscsak szükségeltetik annak megfejtéséhez, hogy a megannyi, egyetemistaként lelkes, tehetséges, keményen dolgozó színész hogyan és miért lesz később unalmas, fáradt és fárasszó „rutinié”... Egyébként Ács Jánostól régen nem láttam már olyan lendületes, jókedvű és mély előadást, mint a Máté-osztály *Szentivánéji álomja*; teli volt vibrálóan érzékeny, humoros és árnyalt alakításokkal és rengeteg rendezői ötlettel.

Az idei POSZT egy POSZT-on kívüli eseménnyel kezdődött. Most nem arra gondolok, hogy a megnyitón ezúttal nem kellett néznünk és hallgatnunk Várhegyi Attilát, annak jeléül, hogy a politika mindenhová benyomul (Toller László polgármester, akit amúgy egyáltalán nem ismerek, igazán jópofa és szívélyes vendéglátója a POSZT-nak; kevésbé látható, színházrajongó civil, szerintem ez a lehetséges legjobb szerepe egy politikusnak az ilyes eseményeken), hanem arra, hogy ott Pécsen ért bennünket frissiben a hír, hogy Görgey Gábor (aki az előzetes hírekkel ellentétben végül is nem látogatott el a városba) visszavonta Huszti Péter nemzetis kinevezését. Ennek mindenki örült, erről mindenki beszélt, és ennek kapcsán kezdtem el kérdezgetni a szakma jelen lévő prominenseit – Gothárt, Martont, Aschert, Mátét, Mácsait, Ács Jánost például, bár a legjobb és legmélyebb beszélgetés a tárgyban és még sok más szakmai életbevágóságról Horgas Péterrel zajlott –, hogy mit is kellene tenni ezzel a szegény elátkozott színházzal, amelyet Schwajda úgy zúdított az utókor nyakába, hogy csak özönvizet és Szaharát lehet emlegetni ezzel kapcsolatban. És noha eleinte ki-ki – vagy a legtöbben – lerázták magukról a kérdést meg a problémát, végül mindenki – mondom: mindenki – úgy gondolta, hogy erről bizony beszélni kellene, mert mégsem úgy van az, hogy Görgey Gábor miniszter megint gondol egyet, és kiír egy akármilyen pályázatot, ráadásul kutyafuttában, koncepciótlanul.

A koncepciót pedig a szakmának kellene „összedobnia”, hiszen ők, azaz mi már mindent végiggondoltunk külön-külön, és lenne is hajlandóság az együttes gondolkodásra. Ezt persze meg kellene szervezni – és itt jutok el ahhoz a ponthoz, ahol a POSZT legsúlyosabb adóssága mutatkozik: a szakmai beszélgetésekhez. Nem a fentebb emlegetett másnapi aktusokra gondolok, bár itt kell megjegyezni, hogy véletlenségből az egyik ilyen eseményen igazi és égető szakmai ügy került szóba – a debreceni előadás kapcsán az igazgatói kinevezések –, de mint nem odatartozót, ezt sem sikerült kitérgetni.

Végeredményben nincsen helye a POSZT-on a szakmát égető súlyos gondoknak, sem a szervezetieknek – társulat, műsorrend, repertoár, egyeztetés, egyebek –, sem a művészetieknek. Arra pedig végképp nincsen mód, hogy, teszem azt, a Krétakör Színház gondja szóba kerüljön – és végül is tényleg egyszerűbb Megyeri Lászlót szidni helyette.

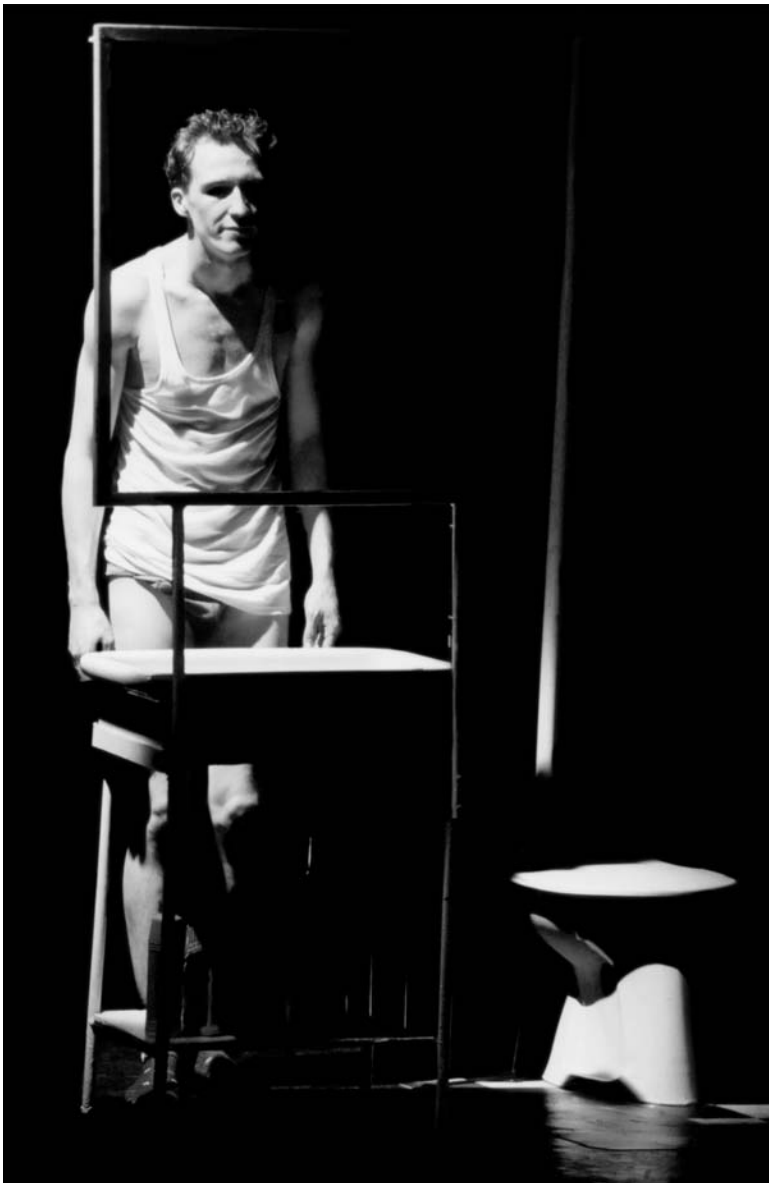
A szakma *szakmai* jelenlétének hiánya a pécsi találkozón csak részben praktikus, szervezési kérdés. Elsődlegesen ugyanis tartalmi. Azt kell eldönteni, hogy vajon a kellemes, szeretetteljes, beszélgetős társasági hangulatot megtörjük-e komoly vitákkal; esetleg tegyük-e ezt az évenkénti előnyaralást bizonyos szakmai döntések fórumává is – méghozzá az illetékes vezetők-politikusok részvételével.

(Zárójelben teszem csak hozzá: Jordán Tamás tett azért egy ráutaló gesztust e tárgyban, igaz, leginkább hangulati, teátrális gesztus volt ez, afféle színházi esemény. A csatabárd elásásának éjszakai happeningjére gondolok, amely minden játékosága mellett szándéka szerint azt célozta, hogy legyen vége az ellenségeskedésnek, szakmán belül és kívül. Ez szép törekvés, de mint napra éj következik belőle, hogy a vitás kérdéseket viszont meg kell beszélni.)

Kétségtelen, hogy az alapvető tartalmi kérdés – az én értelmezésemben kedvező irányú – eldöntése után számos formai és szervezési tennivaló merülne föl. Előre föl kellene készülni bizonyos panelek, kerekasztal-beszélgetések, vitafórumok megszervezésére azokban a tárgykörökben, amelyek a levegőben vannak ugyan (fentebb soroltam is néhányat), de évad közben kifejtésükre sem idő, sem mód, sem hajlandóság nincsen. És nyitottnak és rugalmasnak kellene lenni ahhoz, hogy a spontán ott, Pécsen fölmerülő kérdésekben is össze lehessen verbuválni azt a közönséget, amely az adott probléma megtárgyalásában illetékes.

Nem akkora ügy ez. Hiszen ezúttal is a Nemzetiről, a vidéki színházakról, a főiskoláról (bocs: egyetem!) folyt a szó – a kávéházak teraszán. A POSZT a szakmánk dolgaiban ugyanis egyelőre nem teszi le a névjegyt.

Hajduk Károly (Géza) az Attackban

Nyílt Fórum

Jó, hogy a fiatal drámaírók Nyílt Fóruma Pécsen kapott helyet. Sok éven át Zalaegerszeg adott otthont ennek a dramaturgok által kezdeményezett rendezvénynek, de most, két év után úgy tűnik: a kissé már kifáradóban lévő kezdeményezés feléledt s kiteljesedett. A fórum helyszíne a Művészetek Háza, ahol különböző terek állnak a megbeszélések és a felolvasószínházi délutánok rendelkezésére. Az idén ugyanis a hagyományos drámaelemzések mellett – meglepően nagy érdeklődéssel kísért – felolvasószínházi produkciókra is sor került.

Végül is a négynapos rendezvény három programot foglalt magában. Mint annyi éven át, most is a Dramaturg Céh által kiválasztott négy kortárs magyar drámát elemeztek írók, dramaturgok, rendezők és kritikusok. A szerzők között egyaránt szerepelt befutott (Sultz Sándor és Németh Ákos), valamint egészen fiatal vagy műfajban kezdőnek számító író (Mikó Csaba és Farkas Tibor). A darabok is nagyon különbözőek. Mikó Csaba verses, absztrakt szövege (*Apa, avagy egy gyilkosság anatómiája*) keltette a legélénkebb érdeklődést – ez érdemelte ki a résztvevők titkos szavazással odaitélt Vilmosdíját is –, hiszen a nem szokványos forma kihívás a dramaturgoknak, rendezőknek és színészeknek egyaránt. Farkas Tibor és Sultz Sándor drámája (*A levélbomba, illetve Édes élet*) inkább az évek óta divatos únaturalista szövegkezelés példája, persze más-más formai megoldásokkal s eltérő gondolati mélységgel. Németh Ákos erősen filmes snittelésű történetbonyolítása ro-

kon a szerző előző műveinek írói technikájával, de ezúttal az író a húszévesek társadalmi beilleszkedésének problémáit igyekszik bemutatni, miközben a fiatalokkal szemben remek típusokat vonultat fel.

A Dramaturg Céh második esztendeje ír ki pályázatot arra, hogy a megtárgyalandó művek egyikét valamelyik színház és ifjú rendezője színre vihesse. Tavaly Filó Vera *Rob és Topját* a Budapesti Kamaraszínház fogadta be, ezúttal a nyíregyházi színház vállalkozott Németh Ákos *Autótolvajok* című drámájának előbemutatójára. Természetesen a premierre mindkét esetben a POSZT-on került sor.

Szákás Tóth Péter előadása körvonalaiiban már elkészült; a rendező Huszthy Edittel többfunkciós szimultán színpadot terveztetett, amelyen megszakítás nélkül, folyamatosan peregnek a néha nagyon is rövid epizódok. Az ilyen típusú darabok esetében mindig fenyegetnek a sémák, a klisék, a közhelyek, ugyanis a figurák, csakúgy, mint viselkedésük, tetteik többnyire kevésbé egyénitettek. Németh Ákos igyekszik elkerülni ezt a csapdahalozatot, s a bemutató nagy tanulsága, hogy ez akkor sikerül igazán, ha egy-egy színész saját egyéniségéből kölcsönöz karaktert figurájának. Így aztán az előadás kiemelkedően legjobb alakítása Takács Kati Ildikója és Honti György izomembere (Brünn). A bemutatót követő megbeszélésen számos dramaturgiai problémára (fölsőleges jelenetek és szereplők, túlbonyolított epizódok stb.) hívtuk fel a szerző és a rendező figyelmét, ami remélhetően nem bizo-

nyul pusztá szócseplésnek, hiszen a produkció nem kész, a társulat összel tovább próbálja, tehát a közös elemzés tanulságai még beépíthetőek.

A harmadik program a felolvasószínház, amelynek műsorát szintén a dramaturgok válogatták, s a felolvasások rendezőit is ők kérték fel. A rendezők verbuválják a stábot, s több-kevesebb próbával igyekeznek élővé tenni a szöveget. Az idén a következő darabokat ismerhette meg az igen nagy létszámú – s nem csak szakmai – közönség: Kiss Csaba *A dög* (rendező: Szabó Artilla), Filó Vera *Egy szobalány Londonban* (Mundruczó Kornél), Kőrösi Zoltán *Galambok* (Mikuli János), Kamondy Ágnes *Johanna nópápa* (Alföldi Róbert) és Háy János *Herer Ferike* (Vincze János). Volt, aki erős dramaturgiai beavatkozással próbált szuverén rendezői olvasatot készíteni, de a többség teljes terjedelmében felolvastatta a darabját, hiszen a cél egyfajta dráma-börze létrehozása, azaz a kortárs magyar drámák minél szélesebb körű megismertetése.

A legnagyobb érdeklődés Kamondy Ágnes darabját kísérte, hiszen ezt a tavalyi Nyílt Fórum már tárgyalta, csak akkor operalibrettó formájában került terítékre. Egy év alatt a szerző újrírta a szöveget, s Alföldi harminctagú társulatot toborzott a felolvasására. A darab is, az előadói produkció is élvezetes volt, egy jelentős előadás ígéretét hozdozta.

A kezdeményezés egyértelműen sikeresnek bizonyult, jövőre folytatódik. Mint ahogy a Nyílt Fórum is.

N. I.

Stenczer Béla és Alföldi Róbert a Johanna nópápa felolvasószínházi előadásában

Tóth László felvétele